

WOJEWODA ŁÓDZKI

RPS-IV.431.5.2024

Łódź, 29 października 2024 r.

Pan
Piotr Irla
Burmistrz Miasta
Rawa Mazowiecka

Wystąpienie pokontrolne

**z kontroli w trybie zwykłym w zakresie prawidłowości wykorzystania środków
z budżetu państwa, przyznanych na podstawie umowy nr 11/2023/O75
z dnia 15 czerwca 2023 r.**

I. Jednostka kontrolowana:

Miasto Rawa Mazowiecka, zwane dalej również „beneficjentem”
Pl. Piłsudskiego 5, 96-200 Rawa Mazowiecka

Burmistrzem Miasta Rawa Mazowiecka w czasie prowadzenia czynności kontrolnych (a także w trakcie realizacji umowy) był Piotr Irla. Zob. akta kontroli, s. 24-34.

Burmistrz Miasta Rawa Mazowiecka udzielił Agnieszce Zimeckiej, Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rawie Mazowieckiej, upoważnienia do składania wszelkich wyjaśnień i oświadczeń dotyczących przedmiotu kontroli, potwierdzania za zgodność z oryginałem dokumentów związanych z przedmiotem kontroli i udostępniania ich osobom kontrolującym. Zob. akta kontroli, s. 19.

II. Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Wsparcia i Integracji w Wydziale Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi:

- Sebastian Rakowski – główny specjalista, kierownik zespołu kontrolerów, na podstawie upoważnienia nr 95/2024,
- Anna Skarwinkiewicz – inspektor wojewódzki, członek zespołu kontrolerów, na podstawie upoważnienia nr 96/2024.

Zob. akta kontroli, s. 7-8.

Kontrolę przeprowadzono w dniach 15 lipca – 3 października 2024 r.

III. Wyjaśnień udzielali:

- Agnieszka Zimecka – Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rawie Mazowieckiej;
- Katarzyna Chojecka – Główny Księgowy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rawie Mazowieckiej.

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 11 85, fax: (+48) 42 664 10 40 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

IV. Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli:

1. Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).
2. Umowa nr 11/2023/O75.

V. Zakres kontroli:

Przedmiot kontroli: prawidłowość wykorzystania środków z budżetu państwa, przyznanych na podstawie umowy nr 11/2023/O75 z dnia 15 czerwca 2023 r.

Okres objęty kontrolą: 1 stycznia 2023 r. – 31 grudnia 2023 r., z uwzględnieniem okresu przewidzianego na rozliczenie otrzymanych środków, przy czym kontroli poddane zostały wszystkie dokumenty i okoliczności, mające znaczenie dla celu kontroli, niezależnie od daty wytworzenia tych dokumentów.

VI. Ustalenia:

1. W październiku 2022 r. Minister Rodziny i Polityki Społecznej zatwierdziła kolejną edycję resortowego programu „Opieka 75+” (dalej jako „Program”), mającego na celu zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej, jako element polityki społecznej państwa. Usługi opiekuńcze stanowią rodzaj świadczeń niepieniężnych z pomocy społecznej, które obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Program adresowany był do gmin do 60 tys. mieszkańców, a za pośrednictwem tych jednostek – do spełniających kryterium wiekowe (75+):

- 1) osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawieni;
- 2) pozostałych osób, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Program dawał gminom możliwość pozyskania dofinansowania (dotacji) z budżetu państwa, przy obowiązku zapewnienia wkładu własnego w wysokości nie mniejszej niż 40% przewidywanych kosztów realizacji zadania, na realizację usług opiekuńczych poprzez:

- 1) zatrudnianie opiekunek na podstawie umowy o pracę;
- 2) zlecenie wykonania zadania organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. organizacjom pozarządowym wymienionym w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 3 tej ustawy;
- 3) zakupienie usług od podmiotów sektora prywatnego.

Usługi opiekuńcze mogły być dofinansowane w ramach Programu, jeżeli:

- 1) były świadczone osobom, którym były one świadczone w ramach Programu w latach wcześniejszych i kontynuowane w roku 2023 (osoby kontynuujące);
- 2) były świadczone osobom, którym w roku 2022 usługi opiekuńcze w ogóle nie były świadczone, niezależnie od źródła finansowania (osoby nowe);
- 3) były świadczone osobom, którym zwiększono liczbę godzin usług opiekuńczych – tylko w ramach zwiększenia.

Zob. akta kontroli, s. 152-162.

2. Miasto Rawa Mazowiecka wystąpiło, w trybie przewidzianym w Programie, o dofinansowanie w kwocie 69 450,00 zł. Zob. akta kontroli, s. 163-164. Ostatecznie, w związku z decyzją Ministra Finansów z dnia 24 maja 2023 r., znak: MF/FS4.4143.3.195.2023.MF.1874, wojewoda zatwierdził dla beneficjenta środki w kwocie 49 762,00 zł. Zob. akta kontroli, s. 165-167.
Dotacja w powyższej kwocie została przyznana w oparciu o umowę nr 11/2023/O75, zawartą pomiędzy Wojewodą Łódzkim a Miastem Rawa Mazowiecka. Dotację należało wykorzystać do dnia 31 grudnia 2023 r. Zob. akta kontroli, s. 168-174.
3. Dotacja została wprowadzona do budżetu Miasta Rawa Mazowiecka na 2023 r., po stronie dochodów i wydatków, na mocy zarządzenia nr 56/23 Burmistrza Miasta Rawa Mazowiecka z dnia 31 maja 2023 r. Uchwała organu stanowiącego nie była wymagana, stosownie do art. 257 pkt 1 ustawy o finansach publicznych. Zob. akta kontroli, s. 79-83.
4. Dotacja w kwocie 49 762,00 zł wpłynęła na dotacyjny rachunek bankowy beneficjenta w dniu 26 czerwca 2023 r. Zob. akta kontroli, s. 47-48. Jeszcze tego samego dnia środki zostały przelane na rachunek jednostki realizującej, tj. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rawie Mazowieckiej (MOPS). Zob. akta kontroli, s. 151. Rachunki bankowe, które beneficjent wykorzystywał do obsługi dotacji, nie były oprocentowane, w związku z czym w zadaniu nie pojawiły się przychody z tytułu odsetek bankowych, które wymagałyby rozliczenia z wojewodą. Zob. akta kontroli, s. 16.
5. Zgodnie z wyjaśnieniem beneficjenta, według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r., liczba mieszkańców Miasta Rawa Mazowiecka, zameldowanych na pobyt stały, wynosiła 16 541 osób. Zob. akta kontroli, s. 23. Oznacza to, że beneficjent wpisał się w kryterium ludnościowe, wyznaczone w Programie (<60 tys. mieszkańców).
6. W roku 2023 na terenie beneficjenta obowiązywała uchwała nr XL/314/09 Rady Miasta Rawa Mazowiecka z dnia 28 października 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2009 r. nr 387 poz. 3426). Uchwała ta została zmieniona uchwałą nr XXXII/280/21 Rady Miasta Rawa Mazowiecka z dnia 30 września 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2021 r. poz. 4795). Zob. akta kontroli, s. 74-78.
Zgodnie z § 4 ust. 1 uchwały, w brzmieniu nadanym uchwałą zmieniającą, „godzinowa stawka odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynosi jako równowartość minimalnej stawki godzinowej, obowiązującej w danym roku kalendarzowym, ogłaszanej na podstawie art. 2 ust. 4 Ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę”.
Mając powyższe na względzie, stosownie do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2022 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2023 r. (Dz. U. poz. 1952), odpłatność za usługi opiekuńcze wynosiła u beneficjenta 22,80 zł w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca i 23,50 zł w okresie od 1 lipca do 31 grudnia.
7. Beneficjent realizował usługi opiekuńcze samodzielnie, tj. przez pracowników MOPS – 9 opiekunek zatrudnionych na umowę o pracę, przy czym 7 z nich świadczyło usługi przez cały rok, a 2 przez pół roku (jedna w I półroczu, druga w II półroczu).
Zob. akta kontroli, s. 37-45, 135, 148-149.

8. Usługi opiekuńcze świadczone były na rzecz 8 osób w wieku 75 lat i więcej. W przeciągu całego roku 2023 na rzecz tych osób zrealizowano 5 000 godzin usług opiekuńczych, zgodnie z poniższą tabelą:

Tabela 1. Lista uczestników wraz z dodatkowymi informacjami.

Uczestnik	Wiek (na 1.01.23)	Status w Programie	Liczba godzin
Osoba nr 1	92	kontynuacja	500
Osoba nr 2	88	osoba nowa	500
Osoba nr 3	88	kontynuacja	500
Osoba nr 4	90	kontynuacja	500
Osoba nr 5	90	kontynuacja	750
Osoba nr 6	81	kontynuacja	750
Osoba nr 7	96	kontynuacja	500
Osoba nr 8	97	kontynuacja	1000
SUMA			5 000

Zob. akta kontroli, s. 84.

9. Wydatki w ramach zadania ponoszone były przez beneficjenta ze środków własnych, a następnie dokonywane było przeksięgowanie środków dotacji w celu refundacji, z zastrzeżeniem grudnia, który objęty był przeksięgowaniem z dnia 30 listopada 2023 r.
Zob. akta kontroli, s. 150.
10. Wszystkie wydatki, rozumiane jako zapłata za realizację zadania, a więc zapłata za świadczenie usług opiekuńczych, w ramach której mieści się wypłata wynagrodzeń opiekunkom oraz odprowadzenie składek i zaliczek na rachunki właściwych organów, poniesione zostały w trakcie roku budżetowego, tj. do dnia 31 grudnia 2023 r.
Zob. akta kontroli, s. 87-134, 136-147.
11. Zgodnie z wyliczeniem beneficjenta, koszty zadania wyniosły 106 953,00 zł, z czego dotacja w kwocie 49 762,00 zł (46,53%) i wkład własny w kwocie 57 191,00 zł (53,47%).
Ogólne zestawienie poniesionych wydatków przedstawia poniższa tabela:

Tabela 2. Zestawienie poniesionych wydatków.

Rodzaj wydatku	Kwota	z czego:	
		dotacja	wkład własny
Wynagrodzenie netto opiekunek	73 991,66	34 426,06	39 565,60
Składki społeczne od wynagrodzeń	14 663,26	6 822,37	7 840,89
Składki zdrowotne od wynagrodzeń	8 306,08	3 864,57	4 441,51
Zaliczki na podatek dochodowy	9 992,00	4 649,00	5 343,00
SUMA	106 953 zł	49 762 zł	57 191 zł

Zob. akta kontroli, s. 135.

12. Zgodnie z postanowieniami Programu, koszt realizacji zadania wylicza się poprzez pomnożenie całkowitej liczby godzin usług opiekuńczych przez koszt 1 godziny usług opiekuńczych określony w uchwale rady gminy. Ponieważ beneficjent zrealizował w ramach Programu 5 000 godzin usług opiekuńczych (2 500 godzin w I półroczu i 2 500 godzin w II półroczu), a koszt 1 godziny tych usług, określony w uchwale, to 22,80 zł w I półroczu i 23,50 zł w II półroczu, oznacza to, że maksymalny koszt zadania na potrzeby wyliczenia dopuszczalnej kwoty dofinansowania (60%) wyniósł 115 750,00 zł

(57 000 + 58 750). Beneficjent rozliczył koszty na mniejszym poziomie (106 953,00 zł), a dopuszczalna kwota dofinansowania nie została przekroczona.

13. Tytułem odpłatności za usługi opiekuńcze w ramach Programu, beneficjent pobrał od osób korzystających z tych usług łączną kwotę 52 631,74 zł. Zob. akta kontroli, s. 84. Kwota ta, która stanowi dochód własny beneficjenta w myśl art. 4 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, mieści się w granicach wkładu własnego wymaganego przez Program.
14. Zadanie było dofinansowane z budżetu państwa w kwocie poniżej 50 000 zł, a zatem w stosunku do beneficjenta nie powstał obowiązek informacyjny, o którym mowa w art. 35a ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Zob. § 3 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 953 ze zm.).
15. Beneficjent rozliczył się z otrzymanej dotacji zgodnie z umową dotacyjną, składając sprawozdanie w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

VII. Wnioski pokontrolne:

1. Dotacja została wykorzystana na sfinansowanie wydatków zgodnych z zasadami kwalifikowalności wynikającymi z Programu. Podstawowy cel, na który udzielono dotacji, tj. poprawa dostępności do usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej, został przez beneficjenta zrealizowany. **Nie stwierdzono wykorzystania środków niezgodnie z przeznaczeniem.**
2. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych jest obowiązkowym zadaniem własnym gminy z zakresu pomocy społecznej, stosownie do art. 17 ust. 1 pkt 11 ustawy o pomocy społecznej. Powszechnie obowiązujące przepisy prawa upoważniają beneficjenta do przyjęcia dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego z zakresu pomocy społecznej. **Nie stwierdzono nienależnego pobrania środków.**
3. Beneficjent otrzymał dotację w wysokości zgodnej z umową zawartą z wojewodą. Przekazana dotacja została wykorzystana w całości, przy czym beneficjent zapewnił niezbędny wkład własny. Środki pobrane z tytułu opłat za usługi opiekuńcze nie spowodowały podwójnego finansowania tych usług, gdyż mieściły się w granicach wkładu własnego wymaganego przez Program. **Nie stwierdzono pobrania środków w nadmiernej wysokości.**

VIII. Ocena skontrolowanej działalności:

Uwzględniając powyższe wnioski, kontrolowaną działalność ocenia się pozytywnie¹.

Wobec powyższego odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

¹ W regulaminie kontroli Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi przyjęto następującą skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

IX. Pouczenie:

Od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze (art. 48 ustawy kontroli w administracji rządowej).

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Anetta Chlebicka
**Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki
Społecznej**